

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Filozofia matematyki (Wykład), PG_00150842						
Kierunek studiów	Filozofia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Filozofii -> Zakład Logiki, Filozofii Nauki i Epistemologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Bartosz Wcisto					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Zajęcia mają na celu omówienie podstawowych stanowisk filozoficznych dotyczących statusu metafizycznego i epistemologicznego matematyki, a także prezentację wybranych zagadnień stanowiących pole współczesnej debaty.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FILOZL3_W03] Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym.	Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym. w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_W02] Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim.	Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U13] Formuluje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych	Formuluje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U12] Wykrywa proste zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi	Wykrywa proste zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_K02] Jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	est otwarty na nowe idee i w zakresie filozofii matematyki	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FILOZL3_U17] Dobiera strategie argumentacyjne, na poziomie elementarnym konstruuje krytyczne argumenty, formuluje odpowiedzi na krytykę	Dobiera strategie argumentacyjne, na poziomie elementarnym konstruuje krytyczne argumenty, formuluje odpowiedzi na krytykę w zakresie filozofii matematyki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U20] Wyjaśnia idee i rekonstruuje i konstruuje różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek danego poglądu	Wyjaśnia idee i rekonstruuje i konstruuje różnego rodzaju argumentacje w zakresie filozofii matematyki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_K01] Ma świadomość zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Ma świadomość zakresu posiadanej przez siebie wiedzy w zakresie filozofii matematyki	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_K06] Ma świadomość wagi problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu	Ma świadomość wagi problematyki etycznej w sytuacji prowadzenia sporu w zakresie filozofii matematyki	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_W05] Ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie bloków subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub 3) estetyka, filozofia kultury	Ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U07] Analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia	Analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia w zakresie filozofii matematyki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FILOZL3_K03] Na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formuluje propozycje ich rozwiązania	Na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formuluje propozycje ich rozwiązania w zakresie filozofii matematyki	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FILOZL3_U06] Trafnie definiuje pojęcia języka potocznego i poprawnie projektuje definicje własnych terminów używanych we własnych	Trafnie definiuje pojęcia języka potocznego w zakresie filozofii matematyki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FILOZL3_W08] Zna i rozumie główne kierunki i stanowiska współczesnej filozofii	Zna i rozumie główne kierunki i stanowiska współczesnej filozofii w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FILOZL3_W09] Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury	Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_W10] Zna metody interpretacji tekstu filozoficznego	Zna metody interpretacji tekstu filozoficznego w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U09] Wykorzystuje znajomość podstaw logiki oraz stosuje typowe strategie argumentacyjne	Wykorzystuje znajomość podstaw logiki oraz stosuje typowe strategie argumentacyjne w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U10] Uzasadnia i krytykuje uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	Uzasadnia i krytykuje uogólnienia w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U11] Przytacza główne tezy badanych wypowiedzi filozoficznych, stosownie do ich istotności	Przytacza główne tezy badanych wypowiedzi filozoficznych, stosownie do ich istotności w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_W07] Zna i rozumie na poziomie podstawowym rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury	Zna i rozumie na poziomie podstawowym rolę refleksji filozoficznej w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U04] Czyta i interpretuje tekst filozoficzny	Czyta i interpretuje tekst filozoficzny w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U05] Poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną	Poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną w zakresie filozofii matematyki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FILOZL3_K04] Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze	Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie filozofii matematyki	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U08] Wykrywa zależności między tezami badanych pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych	Wykrywa zależności między tezami badanych pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych w zakresie filozofii matematyki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_W01] Ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii	Ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do nauk w zakresie filozofii matematyki	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Zajęcia stanowią wprowadzenie do podstawowych zagadnień filozofii matematyki. Obejmują następujące przykładowe tematy: 0. Status współczesnych podstaw matematyki. Teoria mnogości jako teoria aksjomatyczna. Program matematyki odwrotnej. Rozszerzenia teorii mnogości. Alternatywne systemy podstaw. 1. Redukcja matematyki do logiki II rzędu u Dedekinda, twierdzenie o kategoryczności. 2. Logicyzm i neologicyzm. Zasady abstrakcji i problem ziego towarzystwa. 3. Formalizm i finityzm. Program Hilberta a twierdzenie Gödla. Arytmetyka pierwotnie rekurencyjna jako charakteryzacja matematyki finitystycznej. 4. Intuicyonizm. 5. Platonizm, pragmatyzm. Argument z nieodzowności. 6. Strukturalizm i nominalizm. Strukturalizm ante rem i in rebus. Zarzuły wobec strukturalizmu. 7. Odnoszenie się do strukturu. Status logiki drugiego rzędu. Nieaksjomatyzowalność logiki drugiego. Zależność logiki drugiego rzędu od założeń teoriomnościowych.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Ukończone kursy:- Logiki formalnej- Filozofii logikilub równoważne.		

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
		Egzamin pisemny lub ustny lub praca zaliczeniowa	50.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	A Wykorzystywana podczas zajęć. Wybrane teksty z antologii: - Filozofia matematyki: Antologia tekstów klasycznych, red. R. Murawski, Poznań 1994. - Współczesna filozofia matematyki, red. R. Murawski, Warszawa 2002. - The Oxford Handbook of Philosophy of Mathematics and Logic, red. Stewart Shapiro, New York 2007. - Philosophy of Mathematics: Selected Readings, red. P. Benaceraff, H. Putnam, Cambridge University Press 1983. b. Wybrane artykuły z czasopism naukowych. B Studiowana samodzielnie przez studenta: O. Linnebo, Philosophy of Mathematics, Princeton 2017	
	Uzupełniająca lista lektur	1. S. Shapiro, Thinking about Mathematics: The Philosophy of Mathematics, Oxford University Press 2000. 2. R. Urbaniak, Ways names could be, skrypt do zajęć z filozofii matematyki.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.